

DOMÁČÍ ÚKOLY NEJSOU POVINNÉ!!!

Stáda, 07 března 2018

Ráno mi po příjezdu ze školy po chvíli nese s provinilým pohledem k podpisu poznámkový deník s poznámkou, začínající klasickým červeným pruhem a křivkou "V", které určitě také znáte: "Chybí DÚ v pís. 9. Ráno nebývá nachystaný na vyučování". Taky vám tyhle poznámky a hodnocení někdy lezou krkem? Mňá, uá, teda fest.

Ráno si ty úkoly dá lá skoro všechny sám, já jen nabízím pomocí, ale nechávám to na něm. A když to náhodou nevyjde, tak je z toho červená poznámka s kolikádkou, a smutný pohled prváčka, který mi pak nese k podpisu. Domácí úkoly jsem bral jako dobrovolné zadání pro děti na procvičení věcí probraných ve škole. Paní učitelka to ale bere z nějakého úvodu jako povinnou součást přípravy na vyučování, kterou je třeba na těchto (a tímž i na rodičích) vymáhat. Národní rodinný volný čas doma považují za posvátný, a jsem přesvědčený, že nikdo nemá ani to nejméně právo nám ho zvenčí jakkoliv omezovat. A to včetně školy s DÚ. Rozhodl jsem se, že na poznámku od paní učitelky budu tentokrát uá reagovat nejen podpisem, ale že si zjistím, jak to celé funguje i po právní stránce, nebo spíše jak by to celé fungovat mělo. Zabýval jsem tedy do studia teorie základního vzdělávání, aby má odpověď měla hlavu a patu, a nebyla jen plácnutím do vody. Dal jsem si tedy tu práci, a prostudoval jsem občanský zákon a rámcový vzdělávací program, abych mohl odpovědět informovaně. Dál jsem si přitom přečetl poznámky a úkoly na papír pokaždé, když jsem přišel do školy a RVP narazil na spojení "domácí úkol", a ty pak nakonec všechny spořádal. Ani jednou, přátele! O domácích úkolech tam nenajdete jednu jedinou zmínku. Stejně tak jsem o nich nenašel ani slovo ve školním řádu Rákosky. Ale i kdyby tam byla, nebyla by platná, protože školní řád musí být v souladu se školním zákonem, a nemá právo zavádět nové povinnosti nad jeho rámec. Má jen upřesňovat stávající povinnosti, jako třeba kdy začíná vyučování, jak omlouvat zmeškané hodiny apod. Takhle uvádí dokonce ve svém návodu pro ředitele k tvorbě školních řádů i ministerstvo školství, s tím, že školní řády nemohou nikterak zasahovat do volného času dětí, a vztahují se pouze na vyučování. Nakonec jsem tedy na Rákoskovu poznámku od paní učitelky odpověděl poděkováním za informaci, a zeptal se na základě jeho považuje paní učitelka DÚ jako povinnost. Dostalo se mi odpovědi, že to probereme v týdnu na rodičovských schůzkách. Rodičovských schůzkách jsem se tedy zeptal, jak to paní učitelka vidí s tou povinností domácích úkolů. Podle paní učitelky jsou povinné, s tím, že za 15 zapomenutých úkolů za pololetí bude napomenutí třídního učitele, a za opakování potažmo dá tka. Poznamenal jsem, že nic takové ve školním řádu nenacházím, a ptal se na základě jeho takovou povinnost tedy jaká má paní učitelka zavádět, protože tomu nerozumím. Paní učitelka poznamenala, že jsem první, kdo takto ptá, a že je sice pravda, že ve školním řádu to není, ale DÚ jsou u nich povinné na základě interního školního řádu, jakési dohody pedagogů se zástupcem ředitele o případných sankcích, která ovšem nikde v písemné podobě. Přitom spojení "interní školní řád" jsem zalpal po dechu. Napadla mě následující analogie: Pane ředeli, jestli pak víte, proč jsme Vás zastavili?

- To netušíte;

- Jel jste 46 km/h, tak to máme pokutu 1000 Kč za překročení maximální rychlosti 45 km/h.

- Ale tady není žádná značka, takže podle zákona je tu povolena maximální rychlost 50 km/h. Z jeho tedy vyplývá moje povinnost nepřekročit tu 45 km/h?

- No v zákoně je možná 50ka, ale my máme takový interní předpis, že to budeme pokutovat uá od 45 km/h.

- A máš si ten předpis někde příst?

- Ne ne, to my jsme se takhle dohodli na stanici se řefem. Takhle nějak jsem si na tom rodičku připadal.

Připadá vám to přitažené za vlasy? Všem je to jiné? Možná si říkáte, proč jsem hranici 15 úkolů (tím spíše, že Ráno nemá jen 4). Řeším to proto, že mi to z principu vadí. To, jak někdo prváčkovi poštění radost z učení leckdy nesmyslnými povinnostmi na procvičení věcí, které uá dávno umí nebo na doplnění učiva, které se nestačilo probrat ve škole, a to je škola, pod hrozbou sankcí, které pak uá nemají s vnitřní motivací a učení se pro samotnou radost z učení, moc společného. Jak má tohle dětem dávat smysl? S paní učitelkou jsem si vyměnil ješkolní učení kolik emailů. V tom posledním argumentovala bodem školního řádu "Ředitelství jsou povinni plnit pokyny pedagogických pracovníků". Na moji připomínku, že je to vytržené z kontextu, protože v tom je ješkolní dodatek "pokyny pedagogických pracovníků", vydané v souladu s právními předpisy a školním řádem" uá jsem se písemně odpovědi nedočkával. Ony totiž ty DÚ nejsou v souladu ani se školním řádem, ani právními předpisy, které takovou povinností nikde neuvádí. Paní učitelka má ale odchytlá a sdělila mi, že na ten mail po dohodě se zástupcem ředitele uá odpovídat nebude, a že domácí úkoly se vždycky dělaly a dál dělají budou. Teďka. Tady mi docvaklo, jak moc je to s těmi povinnými DÚ celé systémově vříté, a jak moc se toho někde uá drží, protože si leckdy ani nedokážou příst bez povinných DÚ. Paní učitelku jsem ji dá také informoval, že nedobereme k nějakému závěru, máš zkusit požádat o pomoc ředitele školy, který by nám do toho mohl vnést více světla. Tak se tedy i stalo. Panu řediteli jsem poslal dotaz podle zákona 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, nastínil mu dosavadní situaci, a ptal se, zda jsou v jeho škole domácí úkoly povinností, a zda je možná jejich neplnění kásky trestat. Pan ředitel se zastal paní učitelky s tím, že na můj názor, že DÚ jsou nepovinné, nebude brán ředitel. Poslal jsem tedy ješkolní jeden dotaz s otázkou, na základě jakého právního ustanovení považuje DÚ jako vymahatelnou povinnost. Pan ředitel odpověděl, že si není vědom takového právního ustanovení, a takový požadavek ani proti žádnému zákonu není. Takhle to ale bohužel (nebo spíše bohudík) ve veřejné správě škola patřím, nefunguje. Nikdo nemá být nucen do povinností, které zákon neukládá - viz třeba to přirovnání s pokutou výše. Po poradě a pomoci od právníky jsem panu řediteli zaslal následující odpověď. Vá by mohla pomoci i někomu dalšmu, proto ji sem vloží celou:

Dobrý den, pane Á™editeli, Svou odpověď na máj dotaz shrnujete tak, Á¾e poÁ¾adavek na vypracování úkolů není v rozprávním pá™edpisu, avšak toto tvrzení o nic neopíráte. Co se právní stránky věci týče, škola je orgánem veřejné správy, tedy se na ní vztahují veřejny zásady úinnosti správních orgánů, obsažené ve správním Á™ádu. Jedna z těchto zásad je tzv. zásada legality (§ 2 odst. 2 správního Á™ádu), podle které správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm úkolům, k nimž mu byla zákonem svěřena, a jen v rozsahu, v jakém mu byla svěřena. Nelze tedy ukládat povinnosti, které nemají výslovnou oporu v zákoně. Pravidla pro vzdělávání žáků ve škole a hodnocení výsledků ve vzdělávání jsou obsažena ve školních a klasifikačních Á™ádech jednotlivých škol a ty nesmí být v rozporu se školským zákonem. Opět tedy nesmí obsahovat ani žádné povinnosti nad jeho rámec. Dle školského zákona se působnost školy omezuje výhradně na dobu vyučování. Vzhledem k tomu jsem si jist, Á¾e zákonné zakotvení povinných domácích úkolů neexistuje, byť je jejich zadávání třeba léta zážité. Není tedy v návaznosti na shora uvedené ani možné, aby v pá™ípadě zadání "domácího úkolu" bylo jeho vypracování vyžadováno pod hrozbou sankce.

Nakonec Vy sám s tímto souhlasíte, když ve Vaší odpovědi píšete, Á¾e neexistuje žádné právní ustanovení, které by ukládalo povinnost škole zadávat žákům povinnou práci k vypracování po skončení vyučování. Pokud i pá™esto trváte na této povinnosti pro své žáky, je na místě, aby škola, jako orgán veřejné správy, byla schopna obhájit toto odkazem na zákonné zakotvení. Pokud se na věc podívám jen pohledem obyčejného táty, domácí úkoly zasahují do našeho soukromého rodinného ásu, a to mi vadí. Syn který z nich dává rád, a když chce, rád mu s nimi i pomůže. Na které úkoly ale dlat nechce, a moje pá™ípadně nuce ho do práce na nich zasahuje také do našeho vztahu. Což mi rovněž vadí. Z pohledu psychologů je povinnost vynucená hrozbou sankce vnějškovou motivací, která dlouhodobě nefunguje, a není motivací vnitřní. Dítě na základě vnějškovou motivace plní úkoly ze strachu, aby nebylo potrestáno, a ne už toliko proto, Á¾e se samo chce něco naučit. Rád bych, aby mému synovi zůstala chuť do učení a sebezdokonalování se co nejdéle, a nelíbí se mi sledovat, jak tuto pá™irozenou chuť a radost z učení domnívá povinnost dlat DÚ, vynucovaná strachem z potrestání, není.

Možná víte, Á¾e např. ve Finsku byly domácí úkoly plošně zrušeny, a pá™esto je Finsko dlouhodobě úspěšně v celosvětovém šebáku úspěšnosti studentů (Máte-li zájem, rád dořím zdroje pro veřejna svá tvrzení). Takže i z odborného a osobního pohledu jsou pro mne domácí úkoly, jakožto povinnost, neobhájitelné.

Chápu, Á¾e někteří rodiče dále domácí úkoly pro svoje žáky vyžadují. Nevyžadují tedy plošně zrušeny jejich zadávání, jako takového. Vadí mi v tom pouze ta povinnost a hrozba kázeňským postihem. Jako kompromisní varianta se mi jeví ukládání DÚ jakožto dobrovolného zadání k procvičení pro žáky, kteří mají sami zájem se zdokonalovat, čímž by byla zachována i jejich vnitřní motivace, a chuť se učít a zdokonalovat. Nelíbí se mi ale to, jak je vymáháním domácích úkolů povinnost školy zajistit vzdělávání pá™enášena do mého domova, potažmo na mě. Vášším, Á¾e kompromisní útemě dobrovolných domácích úkolů by vřtšena z pá™ijala. Já osobně bych ho pá™ijal s otevřenou náručí. Byl bych moc rád, kdyby Vaše škola byla pokrokovou školou, pá™átelskou k žákům a rodičům, která respektuje individualitu žáků, a v učení je podporuje a motivuje jinak, než povinnostmi a tresty. Kdyby byla školou, do které žáci chodí rádi, kde se rádi učí, a nemusí se vzdělávat s pocitem strachu z potrestání. Rád bych váš štíl, Á¾e to máte stejně. Pro mě je (ne)povinnost domácích úkolů naprosto zásadní otázkou, kterou chci nadále úteměšit, dokud se mi nedostane uspokojivé odpovědi na moje otázky, nebo uspokojivého úteměšení.

Dal bych určitě raději pá™ednost tomu dojít s Vámi ke konsenzu. Máte-li zájem, rád pá™ijmu i pozvání na osobní jednání, kde bychom si mohli vyjasnit možné východiska a další postup.

Pá™ěji Vám úspěšně den.

----- Na tento mail už mi pan Á™editel neodpověděl. Po dvou týdnech jsem tedy zavola a domluvili jsme se k té věci na osobní schůzce. Na schůzku dorazil i zástupce Á™editel Ríškovy školy. Po asi pá™ihodinové relativně pá™íjemné diskuzi nad body z posledního mailu jsme dospěli společně k následujícímu závěru z zápisu z jednání: "Vedení školy a otec se shodli na tom, Á¾e domácí úkoly by neměly být hodnoceny ani vymáhány pod hrozbou kázeňských opatření veřejně ústního ani písemného napomínání." Pan zástupce pá™islíbil, Á¾e aby paní učitelka tento závěr respektovala, což i učil. Nebude prý domácí úkoly už vyžadovat, a když je Ríškovy nebude mít, tak ani nikterak negativně komentovat, a není třeba se obávat žádných represí. Z jednání jsem odcházel s hřejivým pocitem u srdce. S tím, Á¾e má smysl stát si za svým, pokud je právo na mé straně, a trpělivě vytrvat i pá™es poáteň odpor. Nejvíce ale hřála pá™edstava, Á¾e Ríškova, a s ním i spousta dalších dětí, bude mít o nás dťství, méně stresu a více klidu na svobodnějškovou učení a trávení volného ásu s tátou a mámou dle vlastních pá™edstav. Ti, co budou dál ve štídě trvat na povinnosti domácích úkolů pro svoje děti tak mohou šinit klidně dál doma. Není mi nic do toho, jak si kdo doma úteměšit své šas s dětmi. Nevidím ale jediný důvod, proč by to, Á¾e někdo (a vřtšena) chce pro svoje děti povinné domácí úkoly nad rámec zákona, mělo znamenat plošnou povinnost DÚ pro veřejny ostatní. To, jak si my úteměšime doma své společně volný áas a pá™ípravu na vyuberu zase jako naškovou věc, do které nikomu nic není. Co vím, tak vřtšena rodičů na povinných DÚ stále trvá. Ti, co je zážili, je vřtšena pro svoje děti, protože reprezentují často pocit něčeho známého, na rozdíl od bez povinných DÚ, který je světem neznámým, pro mnohé možná i světem totálního chaosu a anarchie. Ono to ale funguje bez nich, a troufnu si tvrdit, Á¾e mnohem lépe - viz třeba právě to Finsko. Ten zážité zvykový moloch povinných domácích úkolů nespůsobá v zemi dál. Tohle nemá Á¾e jeden táta plošně zrušit a ani to nebylo mým cílem. Vážně ale, Á¾e je i spousta takových, kteří stejně jako já žili, a možná stále žijí, ohledně (ne)povinnosti DÚ v nevdomosti zkušenost jim má Á¾e dát jiný náhled. Ríškovi jsem tu novinu sdělil minulý týden. Zazářily mu oči a prones svoje radostné: "hustý!" Myslím Á¾e je fajn, když děti a děti vidí, Á¾e pravidla a zákony by tu měly platit stejně pro veřejny.

(jestli tomu tak je za všech okolností teď ponechme stranou), a já nemusíme být jen ovce, které skloní hlavu před prvním státem s uměnou "autoritou" nebo vládnou. Říká vidí, já si svoje povinnosti doma i v práci plním, protože mi to dává smysl, čím ho sám vlastním přikladem vedu k plnění jeho vlastních povinností. Ale souhlas vedu i k přemýšlení, že nevě, co po něm někdo požaduje, musí být nutná povinností. Mně třeba "napřed povinnosti, potom zábava" čím mi byl přístup k plnění povinností do značné míry znechucen, jakoby povinnosti nemohly být součástí zábavou. Díky věm z portálu SvobodaUčení.cz za podporu a inspiraci. Děláte věky a světe lepším místem pro život. Díky taky vám ze skupiny řešení problémů ve věky, stálosti na učitele a věky, za pomoc při řešení. Je fajn vědět, že v tom nejsem sám. věky aby si v té domácí práci a celkově ve vzdělávání vlastních dětí měli možnost s dětmi společně najít svou vlastní. Aby mohli trávit s dětmi doma pokud možno co nejvíce přímých chvil bez zbytečných stresů a tlaků nad DU, a místo měli možnost ten čas vyplnit nějakou vlastní a zábavnější a přirozenější formou učení se podle vlastních své a přede vším dětí. Tuhle svobodu si nechci nechat od nikoho vzít, a budu i dál bránit náš společný volný čas, protože vím, že nikdo jiný to za mě neudělá.

A co vy? TÁTA PARÁK